

Lovro Trpin:

Knezoškof ljubljanski
dr. ANT. BON. JEGLIČ
zlatomašnik, prijatelj mladine.

I.

»Kaj pa našega škofa — — ali jih kaj poznate?« sem vprašal nedavno v šoli, ko smo se ravno učili, da so škofje poleg rimskega papeža pravi nasledniki apostolov. — In glejte! Ne ena, kar več rok se je dvignilo ob tem vprašanju. Bil sem kar v zadregi, koga naj najprej vprašam.

»No, Blaž, povej pa ti, kje si jih videll!« pravim Vóvčevemu, tistemu, ki vselej vse po resnici pové. In Blaž pove: »Zadnjič sem šel z očetom v Kamnik na semenj, pa so se ravno pripeljali s kolo-dvora.«

»Morda si se pa zmotil?« ga prekinem. »Kaj pa, če so bili kak drug gospod?!«

»O nič!« hiti Blaž ugovarjati. »Saj so oče rekli, da so škof, in oba sva obstala in se odkrila.«

»Kaj pa so škof naredili?« ga nato vprašam.

»Kaj?! Z roko so mahali, pa smejali so se.« —

»Vikica, kje pa si jih ti videla?« se obrnem potem do Krzove Vike, do tiste, ki tako lepo piše, da sta jo oče in mati bolj vesela, kot če bi jima stale zlate gore na vrtu za hišo.

»Z mamó sva bili na predstavi v Kamniku, pa so bili zraven,« se odreže Vikica.

»Kakšni pa so bili tedaj?« poizvedujem dalje.

»Zlat križ so imeli, pa spredaj so sedeli, pa veseli so bili. Posebno jim je bilo všeč, ko so Orličí in Orličice nastopale. Kar z glavo so kimali, pa smejali so se.«

»Jaz sem pa že z njimi govoril!« se naenkrat vtakne vmes Fuflarjev Francelj, tisti nestrpni možiček, ki najrajši takrat govori, kadar treba ni.

»Govoril si z njimi?« ga vprašam zateglo.

»I ja, zadnjič, ko so bili prišli k nam birmo vezat.« Vsi v šoli se mu zasmejejo.

»Lej ga no! Birmo — vezat?« mu popravljam.

»Ne, birmo delit,« popravi brž.

»Takrat ste pa tako vsi govorili z

njimi, ko ste bili vprašani v šoli,« ga zavrnem.

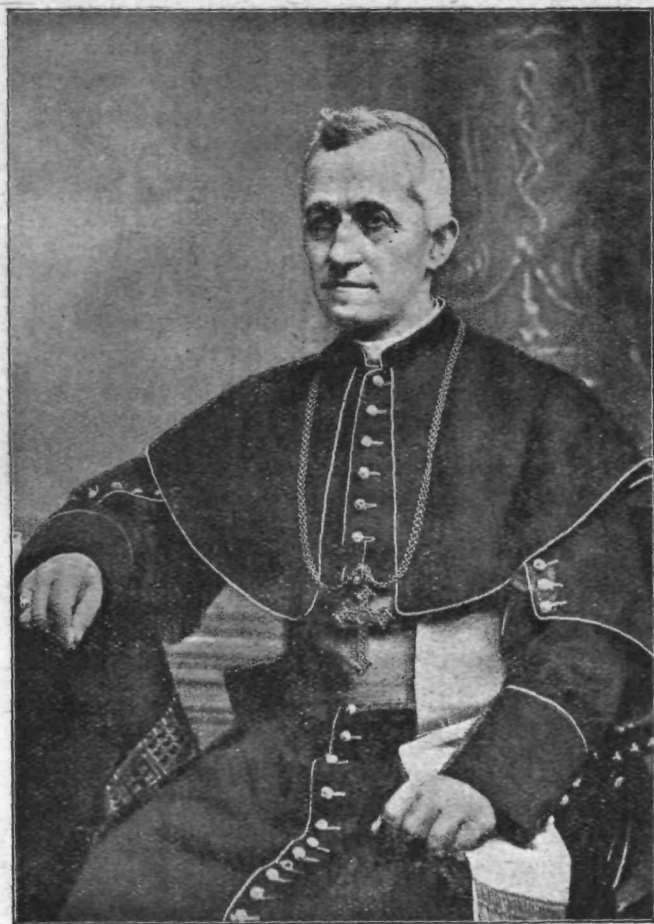
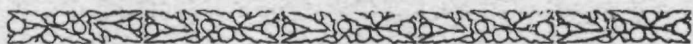
»Pa jaz sem še posebe sam govoril z njimi,« poudarja Francelj glasneje. »Tam pri 'štantih' sva stala z botrom, ko so prišli mimo, pa so me kar za glavo prijeli...«

»Morebiti pa misliš reči: za ušesa?« mu ponagajam.

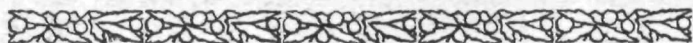
»O, ne! Saj jim nisem nič naredil! Pa, če bi jim bil tudi bil, našega škofa se jaz že nič ne bojim. Saj so tako prijazni, da nobeden tako! Mene so vse izprašali, kje sem doma, koliko sem star, pa kaj so mi boter kupili... pa tudi takrat so se ves čas smejali, ko so z menoj govorili!«

»Pa naj bo dostil!« ga ustavim. »Že vidim, da jih vsaj nekateri dobro poznate. Čudno se mi pa zdi, da ste jih videli vsi tako zadovoljne in vesele. Blažu so se smejali, Vikica jih je videla smejoče se, pa tudi Franceljnu so se smehljali. Navsezadnje boste že mislili, da se škof samo smejejo? Oj, otroci, to pa ni tako; škof tudi mnogo trpijo, večkrat žalujejo, morda kdaj celo jokajo. »Kako pa to?« boste vprašali.

Le pomislite, otroci, koliko so mo-

Knezoškof-zlatomašnik dr. A. B. Jeglič.

rali škof pretrpeti, preden so se izšolali za duhovnika. Saj so bili revni z doma. In kot revnim jim je najbrže že za časa dijaških let marsikaj manjkalo, naj si bo že denar ali obleka ali kruh ali knjige. In koliko so morali študirati! Saj niso študirali samo v Ljubljani celo dolgo vrsto let, ampak tudi na Dunaju, pa na Nemškem v Monakovem, Virzburgu, Kolinu, Friburgu, Tibingi itd. In koliko grenkega so morda doživeli že kot mlad duhovnik, ko so bili dušni pastir v ženski kaznilnici doma v svoji rojstni župniji! Ali pa pozneje, ko so zapustili za nekaj let domačo zemljo, pa so se naselili kot pravi apostol med tujim, četudi bratskim narodom hrvačkim. Kolikokrat jih je žgalo solnce in pral dež, ko so iskali ob Drini in Goraždi in Foči, od Bjeline do Zvornika pa tja do Srebrnice in Višegrada revnih in zapuščenih Bosancev, da so jih krščevali, izpovedovali, jim pridigali, jih tolažili in delili z njimi vse, kar so imeli. Kaj pa šele v zadnjih petindvajsetih letih (1898—1923), odkar so škof v domači ljubljanski škofiji! Kako jim je že srce zakrvavelo, ko so uvideli kmalu po nastopu svoje službe, da so tudi v domovini nekateri, sicer izobraženi možje,

ki se pa ne zmenijo ne za Boga in ne za sveto Cerkev, pa so se bali tudi za mladino, da ne bi zašla na napačna pota. O, kako grenke so bile te misli za tako bogoljubnega in rodoljubnega moža! Toda zaupali so v previdnost božjo.

Sklenili so že leta 1898., da bodo sezidali velik katoliški zavod, kjer naj bi se šolali najboljši učenci ne-le iz ljubljanske škofije, ampak po možnosti tudi iz drugih slovenskih pokrajin, da se v tem zavodu pod spretnim vodstvom jako vzornih in učenih duhovnikov izobrazijo za dobre duhovnike, pa tudi za druge veljake, kakršne zahtevajo različni omikani stanovi.

In glejte! Posrečilo se jim je, da so mogli že dne 16. julija leta 1901 slovesno blagosloviti in položiti vogelni kamen velikanskemu poslopju. To je bilo potem dodelano in opremljeno leta 1905. Na sredi šentviškega polja, ob vznožju svete Šmarne gore, pred vrati bele Ljubljane, v srcu Slovenije stoji to poslopje in nosi ime: Zavod sv. Stanislava. Nad pročeljem te palače pa se blesti napis: Kristusu, Zveličarju sveta.

Velikansko delo je ta zavod. Velikanske so bile pa tudi skrbi in žrtve, s katerimi so ga škof postavili. Sami pri-

znajo, da so ga mogli dovršiti in ga še vzdržujejo le s pomočjo božjo. Koliko potov so morali narediti, koliko prošenj sestaviti, koliko nasprotovanj prenesti, koliko posvetovanj imeti, koliko ur prebedeti, koliko molitev opraviti, preden so sploh mogli sprejeti v zavod prve dijake. Šestindevetdeset jih je bilo sprejetih prvič, a to število je, do danes tekom 18 let narastlo na stošine. Koliko bridkih novic — zlasti ob vojskinem času, pa še tudi pozneje, in morda še danes tudi — so morali škof radi zavodov že čuti in sprejeti, to vedo le sami in dobri Bog, ki jim bo enkrat za vse te trude, žrtve in skrbi velik plačnik.

II.

Dne 22. majnika tega leta obhajajo knezoškof Jeglič 25 letnico, odkar vodijo ljubljansko škofijo, dne 27. julija letos pa bodo obhajali svojo zlato mašo. Petdeset let duhovnik! In tak apostolski duhovnik, ki hoče biti in dati vsem vse, ki mu je noč in dan samo skrb za ljudstvo na mari! Zavodi namreč niso edina skrb škofova. Prestati morajo še marsikaj drugega težkega. Kdo naj opiše ves napor, ki ga prenašajo leto za letom že

Škofijski dijaški zavod sv. Stanislava.

celih 25 let, ko obiskujejo vsako pefo leto vse župne in dostikrat tudi najoddaljenejše podružne cerkve po škofiji? Kdo ne ve, kako so včasih do smrti izmučeni, ko sedijo od ranega jutra do poznega večera kar po cele ure in pa dneve, če treba, v spovednici? In speť — koliko potrpljenja treba, ko morajo tolikrat tešć, potem ko so včasih po trikrat in večkrat govorili in pridigali, maševali šele proti poldnevu ali pa celo čez! Res, čudež je, da so še tako krepki v svojem 73. letu. Pa še hujši od telesnega je njih duševni napor, bridkosti in vsakovrstne skrbil! Koliko truda so jim dale in jim še dadó neštete knjige, spisi in pisma, ki so jih spisali in jih še pišejo dan za dnem! Pomislite: samó knjig — in med njimi takih, ki so debele in obsežne, kot jih vi izlepa ne vidite — so napisali že nad dvajset . . . Prevzvišeni nadpastir se namreč povsod zavedajo misli, da bodo morali kot škof dati enkrat odgovor Bogu samemu za toliko očetov in mater, mladeničev in deklet in otrok, ki so živelj tekom vseh teh let v njihovi škofiji. Kako jih boli in peče, če slišijo, da se tu in tam po škofiji godijo grehi, celó veliki grehi, kljub temu, da oni vse storijo, kar znajo in morejo, da

bi grehe zabranili! Kako jih žali, ko slišijo in vidijo, da so tudi v naši škofiji nekateri ljudje tako zaslepljeni kot Judje ob Jezusovem času, da nočejo in ne marajo nič slišati o ljubem Bogu in o Jezusu, o svetih nebesih in o večnih kaznih! Koliko imajo neprespanih ur ponoči, ko mislijo in preudarjajo, kako bi izpeljali še to in ono reč, da bi mogla biti v čast božjo, v korist vernikov in svete Cerkve!

Otroci! Škof se ne znajo samo smejati, škof tudi mnogo, mnogo trpijo. Nam se še ne sanja ne, koliko bridkih ur so že imeli in jih še vedno imajo v svojem življenju. Zakaj, če bi hoteli poznati vse njih trpljenje, bi morali vedeti tudi za vse njih velike skrbi, ki so jih imeli in jih še imajo kot brezprimerno goreč škof za svojo škofijo. (Konec).

